

E fenyőfaj minden esetre megérdemli hazai erdészeink figyelmét, s gyorsan növő fája által egyfelől ültetvényeink kellemes összképét volna hivatva emelni; de másfelől a faiparnak is becses anyagot ígérhetünk belőle. Életviszonyaira legközelebb látszik állani az erdei fenyőhöz (*Pinus sylvestris*; Weissföhre) és a sima fenyőhöz (*Pinus strobus*; Weimuthskiefer), s mint az, a rendelkezésünkre álló adatok szerint, a száraz, homokos és elsoványodott erdőtalajon is megterem, s ilyen előfeltételek mellett az elő- és középhegységen lehetne kísérletet tenni vele. Kora Californiában századokra terjed. Az érdeklődők tájékoztatására egy czéget is megnevezhetünk, melynél úgy ezt, mint más erdészeti ültetvényeket bizvást meg lehet rendelni. Ez a czég Germantown Nurseries, Thomas Mehan Philadelphia. (Pennsylvania.) North America.

T. G.

Vidéki levelek.

I.

Topánfalva, május 8-án.

Tekintetes Szerkesztő ur! Az ez idei tél folytonos hószegénysége aggodalmat keltettek úgy a mező-, mint az erdőgazdánál. Az első féltette őszi vetéseit, a másik előre is tartott a majdan az usztatás és tutajozásnál beállandó vízhiánytól. Márczius elején azt reménylettük, hogy a mit az elmúlt hónapok elmulasztottak, azt ki fogják pótolni a tavaszi havazások és esők. Ugy mint hazánk legtöbb részében, itt is az erdélyi havasok alján, márczius és április hava, a mindenki által várva várt havazás és esőzés nélkül mult el.

Az első hóolvadás kezdetével, márczius elején — a partbejárás be lévén fejezve — az erdőgazdák serényen hozzáláttak az usztatási munkához, csakhogy fáradozásukat sajnos, nem koronázta az érdemlett siker.

A fának legkisebb része van az uszapatakhöz szállítva, s a mi vízbe került, az a rakhelytől igen távol, útjának még csak kezdetén van.

A völgyek alsóbb részeiben a kevés hó hamarabb s gyorsabban olvadt, mint annak felső részében vagy épen a havason, a hol még meglehetősen téli idő uralkodott, a mikor a völgyek torkolatai már hómentek voltak, a daphne mezereum és galanthus nivalis első bimbói feshése által a tavasz bevonulását hirdetve.

A völgy alsóbb részében előbb, s később fenn származott hóvíz elfolyt anélkül, hogy egyike a másikat növelte volna, az usztatás ennek következtében megszakitás nélkül csak kevés ideig tartott. Ha május hava elődeinél nem lesz esődúsabb, a topánfalvi és a szomszéd erdőgondnokságokban a tűzifa- és rönkö-usztatás egészen meg is akadhat.

Ezen eshetőség bekövetkezése az alsóbb vidékre felette hátrányossá válnék, mivel tűzifa-szükségletét eddig a havasokról szokta volt fedezni, a fűrészmalmok pedig — kivéve azokat, melyek az erdőbe építvék — ez idén nem lesznek annyi rönkövel elláthatók, mint a mennyit azok fűreszárúnak feldolgozhatnának, ott a termelést le fog kelleni szállítani.

A vízhiányt illetve, legyen szabad a következőt felhozni: egy április hó elején Albakról Tordára indított hosszútutaj ezen utat 4 hét alatt olykép tette meg, hogy azt több helyen egyes talpakra és az erősebb talpakat egyes szálfákra kellett szét-szedni, míg más években egy óriási tutaj 8—10 nap alatt tette meg ezen utat.

A vízhiány nemcsak lassítja és gátolja a fának a vágásokból kihozatalát, de egy más veszélylyel is jár, a mitől óvjon meg az ég!

A hosszú, fagy nélküli ősz, a lanyha tél, a rovarok s álczáik kitelelésének rendkívül kedvezett, a tavasz nagyobb mérvű hőváltozásokat szintén nem mutatott. A szép meleg tavaszi időre egyetlen egy fagy vagy érezhetőbb hideg nem következett, mindmegannyi körülmény, mely az erdőrontók nagy seregét nemcsak hogy nem apasztotta, de kifejlődésüket ép elősegítette, minek igazságáról fájdalom, oly könnyen meggyőződhetünk. A tomicidák (bostrichusok) fajai ugyanis a

csuszorna-építésre felhasznált törzseket tavaly százával lepték el, egy-egy leszaggatott kéregdarab alatt láthatók a kifejlődés különböző stádiumában lévő egyedek. Valamennyien élnek, jeléül annak, hogy azok, melyek a 2-dik rajzásnál a kifejlődésben visszamaradtak, minden baj nélkül átteleltek.

A rendkívüli időjárás befolyása alatt az ertések is szenvedtek. Máskor az erősebb fagyok a csemetéket még a hótól védve találják, a midőn aztán az idő előhaladtával annak utolsó nyoma eltűnik, a fagyok már nem oly kemények, aránylag keveset ártanak.

Ez idén a vágásokban már rég nem volt hó, mikor éjente még mindig fagyott, minek következtében becslésem szerint a csemeték legalább $\frac{3}{4}$ része tönkre ment. Megjegyzem, hogy észleletem a tavalyi foltvetéseket illeti, a vágások, melyekben ezen ertések foganatosítottak, keleti, déli és nyugati kitétséget mutatnak.

Egy-egy foltban valamennyi csemete elszáradva, mintha csak emberi kéz húzta volna ki őket, fekszik a talaj felületén, más foltban egy-kettő ép, a többi elpusztult. Azok is, melyek jelenleg zöldek, a talajból félig ki vannak húzva, miért is, verőfényes oldalakon aligha lesznek képesek a nap égető hevének ellenállani. Ennek meggátlása céljából, a vetések tatarozásának alkalmával minden ilyen a fagy által még csak félig kihúzott s zöld csemetét a munkások által a talajba visszadugattam. Ezen újbóli munka, szerény nézetem szerint, nem felesleges s nem oly drága, mintha a foltot akár újból bevetjük, akár pedig beültetjük, mert eljárásom egyrészt mag- vagy csemete-megtakarítással, másrészt növedéknyereséggel is jár.

A fagy okozta veszély nem oly nagy, ha az ertések ültetés és nem vetés útján eszközöltetnek, mivel az első esetben a csemete és gyökérzete erősebb lévén, a fagy által nem oly könnyen huzatik ki, mint az egy éves gyenge magból kelt csemete, mely keletkezése óta kemény élet-halál harczt vitt a vágásokat ellepő fű ellen, minek következménye a csemete gyengítése, sok esetben elpusztulása.

A fenyőféléknek vetéssel való nem elég biztos felujtása a kolozsvári m. k. erdőigazgatóságot arra indította, hogy valameny-

nyi erdőgondnokságokban, a hol még csemete-kertek nem léteztek, azok telepítését rendelte el, azon célból, hogy a vágások a nevezett fanemmel ezentúl nem vetés, hanem ültetés útján újítandók fel. Szakunk minden igaz hive és barátja ezen előhaladásnak annyiaval inkább fog örülni, mivel egyrészt egy oly fanem telepítése van az által biztosítva, a mely napról-napra fokozott kereslet és kivitelnek örvend, másrészt pedig bizonyította azt: hogy az okszerű erdőgazdaság terén előre haladva és a külfölddel ez irányban lépést tartva, ha kell, az időleges áldozattól sem retten vissza.

Leveletem azon reményben fejezem be, hogy a közelebbi alkalommal örvendetesebb eseményről tudósíthatandom a tekintetes szerkesztő urat.

Alázatos szolgálja

Ercsényi Béla,

magy. kir. erdőgyakornok.

II.

B o g d á n, (Máramaros) 1882. áprilho 29.

Tekintetes Szerkesztőség! Egy eddig fel nem vetett kérdésben bátorkodom én is a tisztelt szaktársak figyelmét felhívni és ennek alapján a vidéki levelezők sorába lépni.

Az edőtörvény 40. §-a szerint u. i. a hatóságilag felesketett erdőtisztek és erdőőrök szolgálatukban közbiztonsági közegeknek tekintendők. A nagyméltóságu m. k. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium 1880. évben 30.686. számu magas rendeletével az erdőtisztek és erdőőrök hatósági felesketése ügyében kibocsátott utasítás végpontja értelmében pedig a hatóságilag felesketett erdőtisztek és erdőőrök által vezetett erdei napló bizonyító erővel bir.

Fennebbi kijelentések folytán valamennyi erdész, kivel eddig ezen ügyben beszéltem, azon véleményben van, hogy a hatóságilag felesketett erdőtiszt vagy erdőőr hivatalos ügyben, ha bármelyik bíróság által megidéztetik, esetről-esetre nyilatkozataira esküt letenni nem tartozik, hanem elegendő a hatósági eskü letételére vonatkozó bizonyítvány bemutatása.

Folyó évi márczius 31-én egy 1876. évben Körtvélyes község határában történt erdőkár ügyében a rahói m. k. járás-bíróság által kihallgattattam. Kihallgatás után felszólított az illető bíró, hogy nyilatkozataimra nézve az esküt tegyem le, mire én a hatósági eskü letételére vonatkozó bizonyítványt bemutattam és az erdőtörvényre hivatkozva, vonakodtam az esküt letenni. A bíró a bemutatott bizonyítványt tekinteten kívül hagyva, 100 frtnyi pénzbírság terhe alatt kényszerítette az eskü letételére.

Tartozván minden erdész az erdőtörvény által adott jogokat megvédeni, ennél fogva én sem mulaszthattam el ezen tényt orvoslás végett illetékes helyen tudomásra hozni.

Alázatos szolgája

Verbovszky József,
m. k. erdész.

III.

Podszpadi, 1882. április 4-én.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Meg fogja bocsátani, hogy levelemet megint csak a hiuzzal kezdem, teszem azt azon reményben, hogy mivel azok nem csak Kárpátok erdeiben rabolnak, de mint az „Erd. Lapok“ f. évi II. füzetében olvastam, az erdélyi Retyezáton is feltűntek, félni lehet, ha a vadászterületek tulajdonosai vagy bérlői, illetőleg azok felügyelői özvadunk ezen legveszedelmesebb ellensége kiirtására kellő figyelmet nem fordítanak, rövid idő alatt legjobban gondozott vadállományokat is kipusztítják, s nagyon örülnék, ha abbeli tapasztalataim leírásából valakinek használhatnék.

A hiuz, mely mult hó 28-án törbe került, 15 kiló súlyu nagy nőtény példány volt, diónagyságu 3 embrióval terhes, tökéletesen kiéhezett s kissé koszosszörű volt.

Februárius hó 20-ik napjaiban a „Krupovki“ nevű völgyben egy hiuz által megölt nyulmaradványokat találtam, az egész egy darab bőrön a két hátulsó térden aluli láb volt, nem nagy reménynyel, de mégis felállítottam 4 tört, gondolván, addig, míg valahol talán nagyobb vadat nem ejt, ott hagyom

a töröket. Időjárásunk mindig melegebb lett, a hó fogyott, bajos volt nyomozni a hiuzt, de azért a töröket minden nap megvizsgáltuk. Márczius 26. és 27-én havazott, s akkor résen voltunk mindannyian, és csakugyan 28-án őreim hiuznyomot találtak, mely a Krupovki völgy felé tartott, elhagyva a nyomokat s a felállított törökhöz sietek, azonnal láttam, hogy az egyik tör hiányzik, de alig 50 lépésnyire megtaláltuk a hiuzzal együtt, annak is kijut némelykor, hogy nem ejt vadat a mikor akar, s az éhségtől gyötörve, felkeresi az oly csekély maradványt is, mint épen az volt. Ez a második hasonló esetben. (Lásd „Erd. Lapok” mult évi V. füzet 369. lap.)

Ezen hatodik hiuz elpusztításával, mely épen 1 év és 2 nap lefolytával történt gondnokságomban, hiúság volua magamat azzal kecsgetetni, hogy ki vannak irtva a hiuzok, ámbár januáriustól kezdve csakis egyet észleltünk, s annak vége van, de épen tavaly is ugy vala, mert azt hittem, hogy a május 2-án fogott hiuzzal menekültem a szörnyektől, pedig csalódtam, s most is biztosan hiszem, hogy a Kárpátok déli lejtőiről, valamint a szomszéd Gácsországból a nyár folytán majd átesapnak hozzám, melynek területein ezernyi juh- s szarvasmarhanyájak, s azt kísérő tömérdek komondorkutya nyugtalanitják a lesben járó, s ugy menekül hozzám, a hol csend és béke tanyáz az erdőségben s kutyának hire sincsen, s azonfelől özvedat bőven talál.

Végül szükségesnek tartom ide iktatni, hogy a töröket, melyeket hiuz-, vidra- s rókafogásra használok, Vebertől, Hoinau Porosz-Sziléziából (az ugynevezett Fuchseisen Nr. 24) hozattam és igen kitünőknek bizonyultak.

Maradtam teljes tisztelettel

Füzy Alajos,
hercegi erdősz.